

मेघपथिष्वपि ॥ २३ ॥ रिपुसंघदृकालेपितथाचौरसमागमे ॥ त्रिसंध्यं जपतो न्या
 संमहापातकनाशनम् ॥ २४ ॥ विस्फोटकमनुत्पन्ने तीव्रं चरविनाशनम् ॥ शिरोरे
 गं नेत्रो गं सर्वव्याधिविनाशनम् ॥ २५ ॥ कृष्णव्याधितथाददुर्लगाश्च विविधास्त
 था ॥ जपमानस्य नरपतिभक्त्या शृणुत दर्जुन ॥ २६ ॥ आदित्यं मंत्रं संयुक्तमादि
 तं भुवनेश्वरम् ॥ आदित्यान्तापरे देवमादित्यं परमेश्वरम् ॥ २७ ॥ आदित्यमर्चयद्बुद्ध्या
 आदित्यमर्चयेद्दिवः ॥ यदादित्यमर्चयेत्तेजो भवते जगत्तदर्जुन ॥ २८ ॥ त्रिसंध्यं मर्च

卷之四
四

येभ्यः मरेड्भ्यात्तु नः ॥ ३० ॥ यत्तु सारं जन्म जन्मानि चार्जुन ॥ ३१ ॥ ए
तन्नेरुद्यतं पार्थिवादिहृदयं भया ॥ मुच्यते सर्वपापेभ्यः सूर्यलोकं स गच्छति ॥
॥ ३० ॥ अंशेनोभयं यतेऽदिप्याय ॥ आदित्यः सविता सूर्यः खगः पूषा गभस्तिमान्
सुवर्गास्यः कोऽननः सूरितो विश्वतापनः ॥ ३१ ॥ हिरण्यगर्भास्त्रिदिगापावने
भास्करो राविः ॥ मरुतं गृहे गोपतिः श्रीमान्मरुतश्च पुतापवान् ॥ ३२ ॥ आतपी मरु
लीभास्वान्नपनः सर्वतापनः ॥ नामेऽब्रह्म भगो हंसो नासन्नश्च तमो नुदः ॥ ३३ ॥

22. 10. 1924

अङ्गो विरोचनकेशी सहस्रांशुर्महाप्रभुः ॥ विवश्वा-नूषणो मृतुर्मिहिरोजाम
दग्न्यजित् ॥ ३४ ॥ धर्मरक्षिः पतङ्गश्च शरणापोर्मित्रहातपाः ॥ दुर्विज्ञेयपतिः स्र
स्तेजो राशिर्महायशः ॥ ३५ ॥ रांभुश्चित्राङ्गदः सोमो हव्यकव्यप्रदायकः ॥
अंसुमानुत्तमो देवोऽसृग्यजुः सामयवच ॥ ३६ ॥ हरिदश्वत्तमोऽध्वंसी सप्तसप्ति
र्माचिमान् ॥ दुर्जयश्चादितेः पुत्रः रांभुस्तिमिरनाशकः ॥ ३७ ॥ पूषा विश्वं भ
रो मित्रः सर्वज्ञः सुप्रतापवान् ॥ क्षातविश्वो महतिजाः सर्वरत्नमयो भूवः ॥ ३८ ॥

आह

॥६॥

दसामवेदनमोस्तुते ॥ नमोऽहं कवर्णीयभास्वराय नमोनमः ॥४८॥ जया
वज्रयभद्राय हरिदश्वायते नमः ॥ दिव्याय दिव्यरूपाय ग्रहाणां पतये नमः ॥४९॥
नमः सूर्याय शान्ताय नमः कुरुकुलात्मने ॥ नमो विकल्पनाशाय नमः सै दिव्य
चक्षुषे ॥५०॥ त्वं ज्योतिस्त्वं द्युतिर्विस्मात्वं विलुप्तं व्रजापतिः ॥ त्वमेव हृदो हृदा
त्मा वायुः अग्निस्त्वमेव हि ॥५१॥ योजनानां सहस्रे देवदेवो योजने ॥ एते
न निमिषाद्देनं ममात्मानमोस्तुते ॥५२॥ अमृतं नमस्तुभ्यं पृथक् त्वं न

प्रायते जगत् ॥५३॥ एष कर्त्ता हि भूतानां संहर्त्ता रक्षकस्तथा ॥ एष लोका
उलोकाश्च सप्त दीपाश्च सागराः ॥५४॥ एष पाताल लोकस्य दैत्यदानवराक्ष
साः ॥ ~~एष एव स्वधास्वास्वा~~ श्रीश्च पुरुषोत्तमः ॥ एष धाता विधाता च जगद्बीज
मना मयम् ॥५५॥ एष एव प्रजानि तं संवर्द्धयति रश्मिभिः ॥ एष एव स्वधास्वा
हा ह्रीं श्रींश्च पुरुषोत्तमः ॥५६॥ सर्वदेवात्मको देवः सृष्टमा व्यक्तः सनातनः
ईश्वरः सर्वभूतात्मा परमेष्ठिप्रज्जुपतिः ॥५७॥ जन्ममृत्युर्जरा व्याधिः संसारभय
नाशनः ॥ सर्वे सितप्रदो देवः सर्वपापि सुरेश्वरः ॥५८॥ दारिद्र्यमसतं धं

आह.
॥८॥

सी श्रीमात्पातुर्दिवाकरः ॥ रत्नितैर्नीमभिः प्राज्ञ आदित्यं स्तोति नित्यशः ॥ ११ ॥ प्रातर्ह
थाय कौन्तेय तस्य रोग भयं कृतः ॥ पातकास्तु ज्येष्ठे पार्थ धार्मिभ्यश्च न संशयः
॥ १२ ॥ स्वसंधं द्विसंधं वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ विसंधं जपतो न्यासं महापातक
नाशनम् ॥ १३ ॥ यद्वा कुरुते पापं तद् रूपं तिसृषु ज्येष्ठे ॥ यद्वा कुरुते पापं तद्वा
आप्तं तिसृषु ज्येष्ठे ॥ १४ ॥ ददुस्फोटकं कृष्णनिमंडलानि विचर्चिकाः ॥ ये चान्ये दु
ष्टरोगाश्च अतिसारादयो ज्वराः ॥ १५ ॥ जपमाने शयनि जीवे च शरदं शतम् ॥
संवत्सरेण मरणं यदा तस्य भवेत् ॥ १६ ॥ आशीर्वाप शपति च्छाया महो
स्पत

हरि.
॥८॥

गत्रं धनं जय ॥ यस्त्विदं पठते भक्त्या वारेभानोर्महात्मनः ॥ १७ ॥ प्रातः स्नानेनैव पार्थ
स्काग्रकृतमानसः ॥ सुवर्णं चक्षुर्भवेत्तिनचांधस्तु प्रजायते ॥ १८ ॥ पुत्रवान्धनसं
पन्नो जायते चारुजः सरा ॥ आदित्य हृदयं पुराणं सर्वनामविभूषितम् ॥ १९ ॥
श्रुत्वा च निखिलं पार्थ सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ अतः परतरं नास्ति सिद्धि कामस्य
नाशुव ॥ २० ॥ एतज्जपति कौन्तेय येन श्रेयो ह्यवाप्स्यसि ॥ आदित्य हृदयं नि
त्यं यः पठेत्सु समाहितः ॥ २१ ॥ भूराहा मुच्यते पापं कृतं श्लोको वृत्तवचः ॥

आह ॥ वृत्तवृत्तसुराणेदीदुःप्रतिग्रहस्य च ॥ २ ॥ पातका निवसर्वाणि दहनेनात्र संशयः
 ॥ १८ ॥ ओषुत्रोलभते उत्रा नु जन्मा जन्म चापुयात् ॥ ३ ॥ अरोगी मुच्यते रोगैर्भक्त्या यः
 पठते सदा ॥ स्वादित्पदिने पार्थनाभिमात्रं जले स्थितः ॥ १८४ ॥ उदयाचली
 मारुठं भास्करं प्राप्ता स्थितः ॥ जपते मानवो भक्त्या शृणुयाद्वापि भक्तिः ॥
 ॥ १८५ ॥ सयाति परमं स्थानं यत्र देवो दिवाकरः ॥ अत्रिदमनी पीडयदाकर्तुं
 समाचरेत् ॥ ६ ॥ तदा प्रति कृतिं कृत्वा शत्रोश्चराणां भुक्ता ॥ आक्रम्य वामपादेन
 आदित्यं हृदयं जपेत् ॥ १८७ ॥ ॐ हिमालिं स्वाहा ॥ ॐ हिमालीं स्वाहा ॥ ॐ निली

रामः
 ॥ १८ ॥

ठं स्वाहा ॥ त्रिभिश्चरोगी भवति ज्वरी भवति पंचभिः ॥ १८८ ॥ जपेत्सप्तपुत्रिः पार्थ
 क्षसीतनुमा विसेत् ॥ राक्षसेनाभिभूतस्य विकारं शृणु सागुव ॥ १८९ ॥ गीयते
 नृपतेन गन आस्फोटयति धावति ॥ शिवास्तु चक्रयते हसते क्रन्दते पुनः ॥ १९० ॥
 वंसं पीडयते पार्थयद्यपि स्यान्महेश्वरः ॥ किंपुनर्मानवः कश्चिच्छौचाचारविवर्जितः ॥ १९१ ॥
 पीडितस्य नमस्ते हो ज्वरो भवति दारुणः ॥ यदा चानुग्रहतस्य क्रतुमिच्छे
 शुभं करम् ॥ १९२ ॥ तदा सलिलमादाय जपेन्मंत्रमिमुधः ॥ ॐ नमो भगवते तमे
 आदित्याय नमो नमः ॥ १९३ ॥ जयाय जयमादाय हरिदश्यामते नमः ॥ स्नाप

आह

॥१०॥

ये ते नमंत्रेण अभंभवति नास्तथा ९४ अन्धधात्रभवे दोषो नरपतेनात्र संश
यः ॥ स्तवने निखिलं प्रोक्तं पूजां चैव निबोध मे ॥ ९५ ॥ उपलिप्प अचौरे शोध्यायते वा
ग्यतः अचिः ॥ रत्ने वा चतुरस्रं वा मंडलं गोमयेन तु ॥ ९६ ॥ त्रिधा तत्र लिखेत्पद्ममष्ट
पत्रं सकर्णिकम् ॥ पूर्वपत्रं लिखेत्सूर्यमाग्नेयानुरविं न्यसत् ९७ ॥ धाम्नां चैव विस्व
तंतैर्हस्मानुभागे न्यसेत् ॥ वासुपां वसुपां विंद्यादायव्यामित्रमेव च ॥ ९८ ॥ आदिभ्यः ।
उत्तरे पत्रे रंशाभ्यां विष्णुमेव च ॥ मध्ये तु भास्करं न्यस्य क्रमेणैव तमर्चयेत् ९९
अतः परं प्रवक्ष्यामि सिद्धिकामस्य भारत ॥ महातेजसमुद्यन्तं प्रणामे च कृतं जिते

राम

॥१०॥

॥१००॥ प्रणामं पूर्वमुद्रित्य भागवतं सनातनम् ॥ स के शराशिपत्राणि करवीरा
शिवाञ्जुन ॥ १०१ ॥ तिलतरातुल्युक्ता निरुत्रौर्गन्धोदकेन च ॥ रक्तचन्दनमि
श्राणि कृत्वा वैष्णवभाजने ॥ १०२ ॥ धत्वा शिरसि तत्पात्रं जानुभ्यां धराणीतले
मंत्रपूतं गुडाकेशमर्घ्यं दद्यात्कृपसंये ॥ १०३ ॥ एकाग्रमनसो भूत्वा प्रणवाद्यैश्च
मभिः ॥ ॐ विद्या किलिकिलिकरुकेष्टसाधनाय स्वाहा ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं
यनमः ॥ ॐ खं खो ल्काय सूर्याय नमः स्वाहा ॥ ॐ हुं मार्तण्डाय नमः ॥ ॐ नमो

आह
॥११॥

सुसूर्याय सहस्रं नमो सुवैश्वानरजातवेदसे ॥४॥ त्वमेव चार्ध्वं प्रतिगृह्णते
वाधिदेवाय नमो सुतुभ्यम् ॥ अतितप नमनता माघमी शं ज्वलनहता शानदीप्तते
जसम् ॥५॥ तिथिं करणमुहूर्तकालचक्रं शरणमुपैमि दिवाकरं हिमरिम् ॥
नमो भगवते तुभ्यं नमस्ते जातवेदसे ॥६॥ दत्तमर्धं मया भानो त्वं हारा नमो त्वा
ते ॥ सहसूर्यसहस्रां शोते जोगसे जगत्पते ॥ अनुकंपय मां भक्त्या गृहाराधना
वाकर ॥ ॐ नमो भगवते सूर्याय ॥ ॐ नमः शिवाय ॥ ॐ नमः आदिपाय ॥ ॐ
मः शिवाय ॥ विभार्ये जाय देवा ये दीप्यते नैक चक्षुषे ॥८॥ आदित्यं च शिवं दिव्या

शिव
॥११॥

स्त्विवमादित्यरूपिणाम् ॥ अनयोरन्तरं नास्ति आदित्यस्य शिवस्य च ॥९॥ स्त
दिच्छाप्स हं कर्तुं पुरुषो वेदिवाकर ॥ आदित्यश्चास्मि तो देवैरादित्यघ्नमपदम् १०
आदित्यं पश्यते यस्तु ध्रुवं पश्यत मां नरः ॥ नादित्यं पश्यते भक्त्या स न पश्यति
मां नरः ॥११॥ त्रिगुणाश्च त्रिभूर्तिश्च त्रयो लोकाश्च योग्नयः ॥ त्रयाराणां च त्रयी
भूर्तिर्मुनीयस्त्वं नमो स्तुते ॥१२॥ मृद्वारादलयनुर्भर्त्ते सामस्तु सुरपूजितः ॥ त्र
यीमयसुराधीशस्तुभ्यं वेदात्मने नमः ॥१३॥ उदये ब्रह्मरूपश्च मध्याह्ने तु महेश्व

आह

॥११॥

॥ अस्तमाने स्वयं विस्तृत्यो मूर्तिर्दिवाकरः ॥ १४ ॥ ॐ नमो भगवते जित वे
श्वान एय जात वेदसे ॥ मम दत्तं गृह्णाण धर्म देव देव नमो स्तुते ॥ १५ ॥ हिम द्वाय
तमो द्वाय रक्षो द्वाय नमो नमः ॥ अतः द्वाय देवा यतस्मै सूर्याय ते नमः ॥ १६ ॥
जयोजयन्तो विजयो नित प्राणो जिता श्रमः ॥ मनोजवो जित क्रोधो जगन्
न कर श्वरः ॥ १७ ॥ हरित हर्यथ दिवा करं कनक मयं पुजरेणु पिंजरम् ॥ इति दि
नमुदये नवं नवं रागा मुपैमि हिरण्य परे समु १८ नतं व्यालाः प्रवाधने न व्याधि

श्रीक

॥१२॥

से २

भ्यो भयं भवेत् ॥ नरो जे भ्यो भयं चैव न च भूत भयं क्वचित् ॥ १९ ॥ नरा बुभ्यो भयं चे
व पार्थिवे भूत तथैव च ॥ नाग्नि चौर भयं तस्य राक्षस भ्यो भयं न हि ॥ २० ॥ दुर्गतिं ता
ते घोरां षड्गोचल भते पश्यन् ॥ कन्या कामो लभे कन्यां सिद्धिं च लभते भुङ्क्ते ॥ २१ ॥
पुत्र कामो लभे पुत्रं निर्वन्धनवान् भवेत् ॥ स तत्पठति को नो यम भक्ति यु केन
चेतसा ॥ २२ ॥ अश्व मेध सहस्राणि वा जपेय शतानि च ॥ कन्या कोटि सहस्रा
णि दत्तं स्पृष्टुं लभे पुत्रात् ॥ २३ ॥ इदं नादित्य हृदयं यो धीति स ततं नरः ॥ सर्व

आह-

॥१३॥

पाणविश्रुतात्मासूर्यलोकेसगच्छति ॥२४॥ नात्पादित्यसमो देवो नात्पादित्य
समागतिः ॥ प्रत्यक्षो भगवान्विष्णुर्येन विश्वं प्रापिहितम् ॥२५॥ गवो शतसह
स्रेणासम्पदत्तेन यत्फलम् ॥ तत्फलं लभते नित्यं ज्ञानोत्प्लास्तेति ॥
२६ यो धीते सूर्यं हृदयं सकलं सफलं लभेत् ॥ अहो नो ब्रह्म ज्ञानं च लेख्यं
समर्पयेत् ॥२७॥ ब्रह्मलोके न भूयान् च जायते मानुषा पिवा ॥ जातिवत्त्वं
नाप्नोति श्रुतात्मानात्र सदा ॥२८॥ सहि

॥१३॥

॥१३॥

वसुते सर्वदेहेषु स न सर्वमिदं ततम् २९ अजाय लोकत्रयपावनाय भूतानां
तये श्वाय ॥ सूर्याय सर्वप्रलयं कृतयन्तमो महाकारुणिकं तमाय ३०
ज्ञानभक्तो वरात्मने जगत्पदीपाय जगद्भित्तैरिणे ॥ स्वयं भुवेदीप्तसहस्रं चक्षुः
सुरोत्तमायामिततेजसे नमः ३१ सुरैरनेकैः परितोक्ताय हिरण्यगर्भाय ॥
य ॥ महात्मने मोक्षप्रदाय नित्यं नमोस्तु ते वासरकारणाय ३२ नमोस्तु सूर्याय
सहस्रारत्रमये सहस्रशारवांश्चितसंभवात्मने ॥ सहस्रयोगोद्भवभावभाजिने सह
स्रसंख्यायुगधारिणे नमः ३३ नमः सवित्रे जगदेकचक्षुषे जगत्प्रसूतिर्धितिना

आह

॥१४॥

शहेतवे ॥ त्रयीमयायत्रिगुणात्मधारिणो विरंचि नारायण शंकरात्मने ॥ नमो
नमस्ते भुवनैकसाक्षिणो समस्तमंत्रैर्विभियोगहेतवे ॥ सरोजसंभू
ने सरिद्रुताधारमहो ग्रन्थये ॥ यस्मो दये ते ह जगत्प्रबुधते प्रवर्द्धये न
ममिष्ये ॥ प्रह्लेन्दु नारायणारुद्रवन्दितः स नमदायकस्तु मङ्गलं रा
जदीप्तकरं विशालं रक्तप्रभांती वमनादिरूपं ॥ दारिद्र्यं तदक्षयिका
नारामो तत्सर्वितुर्वरोपमम् ३० यन्मराडं देवगणाधिपतिं विप्र
भक्तकोविदं ॥ तं देवदेवं जगन्नामि ममैव्यं न

ASHA ARCHIVES 3731